

Czwartek, 5 października 2017 r.

P8_TA(2017)0381

Sytuacja osób z albinizmem w Malawi i w innych krajach afrykańskich

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 5 października 2017 r. w sprawie sytuacji osób z albinizmem w Afryce, w szczególności w Malawi (2017/2868(RSP))

(2018/C 346/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie albinizmu w Afryce, w szczególności z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie sytuacji osób cierpiących na albinizm w Afryce, zwłaszcza w Malawi ⁽¹⁾, oraz z dnia 4 września 2008 r. w sprawie zabójstw albinosów w Tanzanii ⁽²⁾,
- uwzględniając raporty niezależnej ekspert ONZ ds. przestrzegania praw człowieka przysługujących osobom z albinizmem z dni 24 marca 2017 r. i 18 stycznia 2016 r.,
- uwzględniając oświadczenie Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) z dnia 13 czerwca 2017 r. w sprawie Międzynarodowego Dnia Wiedzy o Albinizmie,
- uwzględniając komunikat prasowy Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka (OHCHR) z dnia 19 września 2017 r., zatytułowany „Ground-breaking step to tackle impunity for witchcraft related human rights violations” [Przełomowy krok w zwalczaniu bezkarności w sprawach o naruszenia praw człowieka w związku z czarami], i komunikat z dnia 28 lipca 2017 r. zatytułowany „Tanzania: Reported attacks against persons with albinism decline, but root causes still rife in rural areas” – UN expert” [Tanzania: zmniejsza się liczba zgłaszanych ataków na osoby z albinizmem, ale ich pierwotnych przyczyn nadal nie usunięto na obszarach wiejskich – ekspert ONZ],
- uwzględniając rezolucję 69/170 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie Międzynarodowego Dnia Wiedzy o Albinizmie,
- uwzględniając rezolucję 70/229 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie osób z albinizmem,
- uwzględniając rezolucję 263. Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z dnia 5 listopada 2013 r. w sprawie zapobiegania atakom na osoby z albinizmem i dyskryminacji tych osób,
- uwzględniając regionalny plan działania na rzecz położenia kresu atakom na osoby z albinizmem w Afryce na lata 2017–2021 oraz poświęconą tej sprawie rezolucję 373. Afrykańskiej Komisji Praw Człowieka i Ludów z dnia 22 maja 2017 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając Międzynarodową konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0314.

⁽²⁾ Dz.U. C 295 E z 4.12.2009, s. 94.

Czwartek, 5 października 2017 r.

- uwzględniając Deklarację ONZ z dnia 18 grudnia 1992 r. o prawach osób należących do mniejszości narodowych lub etnicznych, religijnych i językowych,
 - uwzględniając Afrykańską kartę praw człowieka i ludów,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie z Kotonu,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że albinizm jest uwarunkowany genetycznie i dotyka mniej więcej jedną na 20 tys. osób na świecie, przy czym odsetek tych osób jest znacznie wyższy w państwach Afryki Subsaharyjskiej, w szczególności w Tanzanii, Malawi i Burundi, gdzie żyje najwięcej osób z albinizmem;
- B. mając na uwadze, że największym zagrożeniem dla osób z albinizmem w większości państw afrykańskich są mylne i zabobonne wierzenia związane z tą chorobą; mając na uwadze, że najpoważniejsze zagrożenie dla tych osób stanowi błędne kojarzenie albinizmu z mocą magiczną; mając na uwadze, że takie mity skłaniają do przemocy i handlu częściami ciał tych osób, mającymi przynosić szczęście, zdrowie i bogactwo; mając na uwadze, że kobiety z albinizmem są ofiarami gwałtów z powodu błędnego przekonania, iż kontakty seksualne z nimi mogą wyleczyć z HIV/AIDS;
- C. mając na uwadze, że według organizacji walczących o prawa człowieka w ciągu minionych dziesięciu lat w Afryce zgłoszono ponad 600 napaści na osoby z albinizmem, choć prawdopodobnie szacunki te są zaniżone; mając na uwadze, że w ostatnich latach ataki te wyraźnie się nasiliły, w szczególności w Malawi, Tanzanii i Mozambiku;
- D. mając na uwadze, że w 2016 r. w 25 krajach afrykańskich doszło do 172 zabójstw i 276 innych napaści na osoby z albinizmem; mając na uwadze, że poza Malawi w tym roku przypadki ataków na osoby z albinizmem zgłaszano również w Burundi, Mozambiku, Zambii i Tanzanii, gdzie według doniesień większość ofiar stanowiły dzieci;
- E. mając na uwadze, że od początku 2017 r. nową falę zabójstw i ataków na osoby z albinizmem spowodowały braki systemowe malawijskiego systemu sądownictwa karnego, przez co członkowie tej grupy szczególnie wrażliwej są zdani na łaskę gangów przestępczych; mając na uwadze, że od stycznia 2017 r. zabito co najmniej dwie osoby z albinizmem, a kolejnych siedem zawiadomiło o takich przestępstwach jak usiłowanie zabójstwa lub porwania;
- F. mając na uwadze, że mimo wprowadzenia surowszych przepisów w Malawi w 2016 r., w tym nowelizacji kodeksu karnego i ustawy o anatomii, nie udało się zapobiec ponownej fali zabójstw i napaści na tę grupę szczególnie wrażliwą, głównie z powodu niskiego poziomu egzekwowania prawa i zdolności wymiaru sprawiedliwości, pierwotnych przyczyn problemu oraz środowiska społeczno-kulturowego; sprawcy są rzadko identyfikowani, stawiani przed sądem lub skazywani;
- G. mając na uwadze, że osoby z albinizmem doświadczają skrajnych naruszeń praw człowieka, począwszy od nękania, ścigania, społecznej dyskryminacji i wykluczenia społecznego, po porwania, gwałty i zabójstwa;
- H. mając na uwadze, że kobiety i dzieci z albinizmem są szczególnie narażone na wykluczenie społeczne; mając na uwadze, że albinizm u niemowląt skutkuje ich porzucaniem; mając na uwadze, że edukacja dzieci jest narażona z powodu nękania, stygmatyzacji i ogólnego strachu przed napaściami;
- I. mając na uwadze, że rząd Tanzanii podjął poważne i konkretne działania służące walce z wiarą w czary w tym kraju, włącznie z cofaniem zezwoleń dla tradycyjnych uzdrowicieli oraz licznymi aresztowaniami znachorów; mając na uwadze, że w 2008 r. prezydent Tanzanii powołał pierwszego parlamentarzystę z albinizmem, a w grudniu 2015 r. – pierwszego wiceministra z albinizmem;

Czwartek, 5 października 2017 r.

- J. mając na uwadze, że Mozambik, Nigeria i Kenia przyjęły plan działania mający na celu reagowanie na takie ataki i koncentrujący się na wspieraniu edukacji obywatelskiej w zakresie albinizmu oraz podnoszeniu wiedzy na temat tego problemu wśród rodzin i społeczności, zagwarantowaniu ochrony i pomocy społecznej osobom z albinizmem, zapewnieniu im pomocy prawnej, proceduralnej sprawności oraz zapobieganiu napaściom, zapewnieniu ujawniania i publikowania orzeczeń sądowych, co stanowi środek zniechęcający, a także prowadzeniu dalszych badań w celu poprawy środków wskazanych w tym planie i wspierania kształtowania polityki opartej na dowodach;
- K. mając na uwadze, że w czerwcu 2017 r. Afrykańska Komisja Praw Człowieka i Ludów przyjęła regionalny plan działania na rzecz położenia kresu atakom na osoby z albinizmem w Afryce na lata 2017–2021, zatwierdzony przez ONZ oraz różne podmioty regionalne i międzynarodowe; mając na uwadze, że jego celem jest wspieranie wspólnych wysiłków i działań służących zwalczaniu przemocy wobec osób z albinizmem oraz ochronie ich praw i praw ich rodzin;
- L. mając na uwadze, że pomimo coraz większego międzynarodowego eksponowania tego problemu i przyjęcia nowych przepisów w państwach, które się z nim borykają, nadal odbywa się bardzo niewiele spraw sądowych i zapada bardzo mało wyroków skazujących, a w wielu państwach Afryki zbrodnie i tortury są nadal popełniane z całkowitą bezkarnością;
- M. mając na uwadze, że z powodu zabójstw, okaleczania, dyskryminacji, prześladowań i stygmatyzacji setki osób z albinizmem musiały opuścić domy w poszukiwaniu tymczasowego schronienia; mając na uwadze, że zwiększyło to niepewność sytuacji i nasiliło brak bezpieczeństwa osób z albinizmem, ograniczając ich dostęp do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna i edukacja, a także możliwości zatrudnienia i udział w życiu społecznym; mając na uwadze, że odpowiednią opiekę zdrowotną, w tym dostęp do leków stosowanych w profilaktyce nowotworów skóry, ograniczają wyzwania, przed którymi stoją osoby z albinizmem, a sytuację tę może zmienić tworzenie w regionie placówek medycznych i upowszechnianie wiedzy;
- N. mając na uwadze, że życie w strachu i doświadczanie dyskryminacji przynosi długotrwałe, a nawet permanentne szkody psychospołeczne;
- O. mając na uwadze, że w marcu 2015 r. ONZ mianowało Ikponwoşę Ero pierwszym niezależnym ekspertem ds. przestrzegania praw człowieka przysługujących osobom z albinizmem i oficjalnie ustanowiło 13 czerwca Międzynarodowym Dniem Wiedzy o Albinizmie;
- P. mając na uwadze, że UE przeprowadziła kampanie publiczne, aby szerzyć wiedzę o albinizmie, i wspierała udział organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz działania służące zwiększaniu zdolności władz lokalnych do przeciwdziałania zabójstwom osób z albinizmem;
- Q. mając na uwadze, że osoby z albinizmem w niewspółmiernym stopniu doświadczają ubóstwa, co wynika ze stosowanej wobec nich przemocy oraz z ich dyskryminacji i marginalizacji;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie utrzymującą się i rozpowszechnioną dyskryminacją i prześladowaniami osób z albinizmem w Afryce, zwłaszcza po ostatniej eskalacji przemocy w Malawi; zdecydowanie potępia wszelkie zabójstwa, porwania, okaleczanie oraz inne nieludzkie i poniżające traktowanie osób z albinizmem, a także składa kondolencje rodzinom ofiar i wyraża solidarność z nimi; ponadto potępia wszelki spekulacyjny handel częściami ciała osób z albinizmem;
 2. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że wprowadzenie surowszych przepisów w Malawi nie zapobiegło niedawnemu nawrotowi ataków na osoby z albinizmem; z zadowoleniem przyjmuje nowelizację kodeksu karnego i zmiany w ustawie o anatomii; wzywa jednakże władze Malawi do przeprowadzenia pełnego dochodzenia w sprawie niedawnej fali zbrodni przeciwko osobom z albinizmem i do postawienia przed sądem sprawców zbrodni umotywowanych albinizmem;
 3. przypomina, że podstawowym obowiązkiem państwa jest ochrona obywateli, w tym grup szczególnie wrażliwych, i wzywa rząd Malawi do zapewnienia skutecznej ochrony osób z albinizmem, co oznacza obronę ich prawa do życia i bezpieczeństwa osobistego, zgodnie z międzynarodowymi obowiązkami i zobowiązaniami Malawi w dziedzinie praw człowieka;
 4. wzywa władze Malawi do aktywnego zwalczania organizacji przestępczych wykorzystujących wiarę w czary i prowadzących handel ludźmi, do odpowiedniego przeszkolenia policji i przyznania jej niezbędnych zasobów, przeprowadzenia szczegółowych dochodzeń w sprawie zbrodni umotywowanych albinizmem, położenia kresu bezkarności i pilnego zwrócenia się o międzynarodowe wsparcie w prowadzeniu bezstronnych i skutecznych śledztw w sprawie wszystkich zgłoszonych ataków na osoby z albinizmem, by postawić sprawców przed sądem i wymierzyć im sprawiedliwość;

Czwartek, 5 października 2017 r.

5. wzywa państwa afrykańskie, których dotyczy ten problem, by w stosownych przypadkach zaostrzyły przepisy w celu kryminalizacji posiadania części ciała i handlu nimi;
 6. wzywa rząd Malawi, by skuteczniej zaspokajał medyczne, psychologiczne i społeczne potrzeby osób z albinizmem, gwarantując im równy dostęp do służby zdrowia i edukacji, co powinno być elementem polityki integracyjnej; przypomina, że dostęp do opieki zdrowotnej i edukacji jest nadal poważnym wyzwaniem dla osób z albinizmem i że sytuację tę należy zmienić; apeluje o większe inwestycje w tworzenie odpowiednich struktur socjalnych, opiekuńczych i doradczych dla ofiar, zwłaszcza dla kobiet i dzieci, a także o lepsze zaspokajanie ich potrzeb medycznych i psychologicznych; podkreśla, że należy wdrożyć politykę ułatwiającą im reintegrację w społecznościach, z których się wywodzą;
 7. podkreśla, że ogólny brak zrozumienia oraz brak wiedzy medycznej na temat albinizmu pogarsza sytuację zdrowotną osób z albinizmem; zwraca uwagę na potrzebę zagwarantowania tym osobom dostępu do służby zdrowia, w szczególności na obszarach wiejskich i oddalonych; uważa, że personel medyczny powinien przechodzić szkolenia uczulające na sytuację osób z albinizmem; wzywa do lepszego przeszkolenia nauczycieli i pracowników administracji szkół na temat albinizmu oraz apeluje do władz Malawi, by ułatwiły osobom z albinizmem dostęp do edukacji i korzystanie z niej;
 8. z zadowoleniem przyjmuje starania rządu Tanzanii o przeciwdziałanie dyskryminacji osób z albinizmem oraz decyzję o zakazie uprawiania znachorstwa, mającą położyć kres zabójstwom osób z albinizmem, a jednocześnie zauważa, że zbyt mało spraw jest zgłaszanych wymiarowi sprawiedliwości; z zadowoleniem przyjmuje ponadto starania podjęte przez Mozambik, Kenię i Nigerię;
 9. ponownie zaznacza, że należy dołożyć większych starań o zwalczanie pierwotnych przyczyn dyskryminacji i przemocy wobec osób z albinizmem, czemu powinny służyć kampanie podnoszenia świadomości publicznej; zwraca uwagę na kluczową rolę władz lokalnych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wspieraniu praw przysługujących osobom z albinizmem, w informowaniu i edukowaniu mieszkańców oraz w obalaniu mitów i uprzedzeń dotyczących albinizmu;
 10. jest zaniepokojony faktem, że kobiety i dzieci z albinizmem stoją przed szczególnymi wyzwaniami, przez co są bardziej narażone na ubóstwo, brak bezpieczeństwa i izolację; domaga się, by wszystkie ofiary miały dostęp do odpowiedniej opieki medycznej i psychologicznej oraz by wprowadzono odpowiednią politykę ułatwiającą ich reintegrację w społecznościach, z których się wywodzą;
 11. wzywa władze krajów, których dotyczy ten problem, by we współpracy z międzynarodowymi i regionalnymi partnerami zobowiązały się do przedsięwzięcia wszelkich koniecznych działań zapobiegających nielegalnemu handlowi częściami ciała osób z albinizmem i przeciwdziałającym takiemu handlowi, ponownie zbadały sprawy dotyczące podejrzeń o rabowanie grobów, przesłedyli i wskazały źródła popytu na części ciała osób z albinizmem oraz postawiły „łowców albinosów” przed sądem;
 12. przypomina, że przemoc wobec osób z albinizmem ma często charakter transgraniczny, i kładzie nacisk na konieczność zacieśnienia współpracy regionalnej w tej dziedzinie; dlatego też z zadowoleniem przyjmuje wszelkie inicjatywy podejmowane na szczeblu regionalnym i międzynarodowym, by zwalczać przemoc wobec osób z albinizmem, a w szczególności niedawne przyjęcie przez Unię Afrykańską i ONZ regionalnego planu działań w sprawie albinizmu na lata 2017–2021, będące pozytywnym i konkretnym wyrazem zaangażowania ze strony przywódców afrykańskich; wzywa do natychmiastowego i skutecznego wdrożenia tego planu;
 13. wzywa UE i państwa członkowskie do dalszej współpracy z krajami, których dotyczy ten problem, aby skutecznie wspierać ich dążenia do opracowania polityki uwzględniającej szczególne potrzeby, a także prawa osób z albinizmem dzięki niedyskryminacji i włączeniu społecznemu, co wymaga udzielenia niezbędnego wsparcia finansowego i technicznego;
 14. wzywa UE do ścisłego monitorowania stanu przestrzegania praw człowieka w odniesieniu do osób z albinizmem w Afryce, zwłaszcza przez regularne sprawozdania i działania następcze prowadzone przez delegatury UE, oraz do dalszego wspierania znacznej poprawy ochrony tych osób i ich integracji w społeczeństwie;
 15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządowi i parlamentowi Malawi i Tanzanii, Unii Afrykańskiej oraz Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
-